

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Ab iniurijs, & maledictis abstinendum esse. cap.xiiii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

reuocari nequuerint, primitus arguantur. Qui si inimicitias deponere perniciofa intētionē noluerint, de ecclesie cōtu iustissima excommunicatione pellantur. De canus ergo vbi viderit intercedere inter fratres diffensionis materiam, quæ fraternam dirimat charitatem, huius canonis auctoritate vtatur, ac pro pace faciēda, cōseruandaque, Capituli sui consilium atque auxilium imploret, quod inuicem libenter præstabit, cuiuscumque odio, vel amore longè postposito.

Pœna aduersus contumacios per inacet.

Ab iniurijs, & maledictis abstinendum esse.

CAP. XIII.

Praterea vt clerici honestatem sermonis sui conseruent, & tueantur, necessum est caueant, ne cui iniuriam dicant. Maledictio enim in ore clerici grauitervituperatur, & punitur. Siquidem à Patribus in Cōcilio Carthaginensi quarto, cui D. August. interfuit, statutum legitur^a: Clericus maledicus maximè in sacerdotibus cogatur ad postulandū veniam, & si noluerit, degradetur, nec vnquā absq; satisfactione ad officiū reuocetur^b. Si verò clericus verba quēdā in depressionem officij, & beneficij Pontificis Romani protulerit, ille à temeritate sua cōpescendus est per iudicē suum, vt pœna illius alijs terrore incutiat, ne deinceps contra Romanā Ecclesiam in talia verba illi etiam prorūpant^c. Et licet homo conseruauerit maledicta proferre, cū fortè conuitijs, atq; iniurijs prouocatur, hoc tamē profectō clericis faciendū non est, cū Christus dixerit, & mandauerit auditoribus suis^d: Diligite inimicos vestros, benefacite ijs, qui vos odierunt. Benedicite maledicentibus vobis. Orate pro calūniantibus vos. Et D. Petrus præceptoris sui doctrinam secutus^e: In fide, inquit, omnes vnanimis, compatientes, fraternitatis amatores, misericordes, modesti, humiles, non reddentes malum pro malo, nec maledictū pro maledictō, sed è contrario benedicētes, quia in hoc vocati estis, vt benedictionem hereditate possideatis: Qui enim vult vitam diligere, & dies videre bonos, coërceat linguam suam à malo, & labia eius ne loquantur dolum. Et D. Augustinus^f: Humanum, inquit, iudicium tunc scit maledicta proferre, cū fortè cōuitijs prouocatur.

a Concil. Carthag. 4. cap. 57.

b c. clericus maledicus, dist. 46.

c c. 1. de maled.

d Luc. 6. ca. 29. Mat. 5.

e epist. 1. cap. 3.

f in c. Deus. 24. q. 3.

Quod

a. 1. Paris.

Quod vitium volens refecare Apostolus^a, ne maledictis, & conuitijs prouocemus, necessarium ponit, vt benedicamus; quo conuitium refecetur. Qui verò negligunt oris maledicetudinem refecare, etiam si non corde maledicant, vt D. Hieronymus inquit^b, immunditiam secundum Isaia^c verbum^e, & inquinamenta oris sunt. Omnis autem sermo, qui ob hoc profertur, quem infamet, aut derogat alicui, vel male commendat, maledicus est, etiam si videatur non esse iniuriosus.

h in c. qui negligunt. 24. 2. 3. c. Isaia 6. d. Basl. in quæst. diffus. explic. cap. 33. Quæ maledictio licita. e. c. cum sancti. Et c. si igitur. Et c. sim ergo. Et c. certum. 24. q. 3. c. vera iustitia. dist. 45. Et in c. illud 11. q. 3. g. epist. 44. li. b. Et in c. inter. u. q. 3.

h Prouerb. 26. i. Epist. 45. lib. 2. Et c. inter. 11. q. 3. Super his, quæ de nobis dicuntur, conscientia consulenda est.

k 1. Corinth. 1. l. Job 16.

Detractionis fructus et scelus.

Cæterum maledictio, quæ procedit ex zelo iustitiae non vltionis seu vindictæ, illa non improbat; quæ quidem criminosis sententia maledictionis feritur. Illud autem cum D. Augustino^f non temerè dicitur, quòd si quisquam fidelium fuerit anathematizatus, potius ei oberit, qui facit, quàm qui hanc partem: Spiritus enim sanctus habitas in sanctis, quisque ligatur, aut soluitur, immeritam nulli in poenam. Per eum quippe diffunditur charitas in vobis nostris, quæ non agit perperam. Pax ecclesiæ dicitur peccata; & ab ecclesiæ pace alienus tenet peccatum secundum arbitrium hominum, sed secundum arbitrium Dei. Petra tenet, petra dimittit; columba tenet, columba dimittit. Item Salomon^h: Sicut avis in incertum volat, & passer quolibet vadens, sic maledictum frustra peritum venit super illum, qui misit illud. Nam, vt D. Gregorius rescripsitⁱ; inter verba laudantium siue vitiantium, ad mentem semper recurrendum est. Et si in ea inuenitur bonum, quod de nobis dicitur, magis tristitiam generare debet; & rursus, si non in ea inuenitur malum, quod de nobis homines loquuntur, in gratiam debemus lætitiæ proflere. Quid enim si nos omnes laudant, & conscientia liberos nos esse demonstrat. Habemus Paulum dicentem^k: Gloria nostra hæc est testimonium conscientie nostræ. Iob quoque dicit^l: Testis in celo testis meus. Si ergo est nobis testis in celo, testis in corde, dimittamus stultos foris loqui, quod voluerem sufflant, & in oculos suos terram excitant; vt de plus detractionis perslant; inde magis nihil veritate

videant? Vocandi tamen etiam sunt ipsi, & tranquille
 monendi, eisque satisfieri modis omnibus debet, sciētes,
 quid de Iudæis veritas dicit^a: Ne forte scandalizemus
 eos. Si autem satisfieri sibi ex veritate noluerint, habes
 consolationem, quam aspicias in euāgelio^b: Cū enim
 Domino dictum fuisset; Scis quia audito hoc verbo scā-
 dalizati sunt Iudæi? respondit; Sinite illos: cæci sunt, &
 duces cæcorum. Paulus quoque Apostolus admonet di-
 cens^c: Si fieri potest (quod ex vobis est) cum omnibus
 hominibus pacem habentes. Dicturus, cum omnibus pa-
 cem habeamus, hoc difficile esse perspiciens, pręmisit, si
 fieri potest: & subiunxit; quod fieri potest, cum dicit:
 quod ex vobis est. Quia si nos in mente charitatem erga
 odientes seruare cupimus; & si illi nobiscum pacem non
 habent, nos tamen cum illis sine dubio pacem habemus.
 Hoc inter eos obseruandum est, qui parati sunt suspica-
 ri, quod non vident, parati semper reprehendere, nun-
 quam imitari. Apud alios autem, conscientia est necessa-
 ria nobis, fama illis, qui parati sunt imitari. bona exem-
 pla, & non reprehendere^d. Vnde D. Augustinus^e: Non
 sunt audiendi siue yri sancti, siue sceminae, qui quando
 reprehenduntur in aliqua negligentia, per quam fit, vt
 in malam veniant suspicionem, vnde suam vitam longē
 abesse sciunt, dicunt, coram Deo sufficere sibi conscien-
 tiam, existimationem hominum non solum impudēter,
 verum etiam crudeliter contemnentēs, cū occidant a-
 nimas aliorum siue blasphemantium viam Dei: quibus
 secundum suam suspicionem quasi turpis, quæ casta est,
 displicet vita sanctorum, vel etiam cū excusatione imi-
 tantium non quod vident, sed quod putat. Proinde quis-
 quis à criminibus flagitiorum atque facinorum vitam
 suam custodit, sibi bene facit: quisquis autem etiam fa-
 mam, & in aliis est misericors: nobis enim necessaria est
 vita nostra, aliis fama nostra. Et idem alibi^f: Nolo, in-
 quit, vt aliquis de vobis inueniat malē viuendi occasio-
 nem. Prouidemus enim bona, vt ait Apostolus^g, non so-
 lum coram Deo, sed etiam coram hominibus. Propter
 nos conscientia nostra necessaria est nobis, propter vos
 fama nostra non pollui, sed pollere debet in vobis. Duæ
 res sunt conscientia, & fama, conscientia necessaria est
 tibi, &

^a Math. 17.

^b Matth. 15.

^c Rom. 12.

^d gl. in e. sent. 11. q. 3.
^e in c. nō sumo, 11. q. 3.

^f in c. nolo, 11. q. 3.
^g Rom. 11. Cor. 2. Corint. 3.

Conscientia no-
 bis est necessa-
 ria, fama pro
 nobis.

*Qui confidens
conscientie sue
negligit famam,
crudelis est.
2. epist. 4. ad
Marcel. & in
e. paratus. 23.
7. 1.*

2. epist. 63.

*Ad calumnias
non oportet ta-
cere.*

*Calumniantium
poena.
c. 1. de calu-
niator. & c.
quia in xca. 5.
4. 6.
d. Anth. de
Ent. & Pa-
nor. in d. c. 1.*

*e. clericus. 3.
q. 4. c. statui-
mus. 11. q. 1. c.
fin. d. tit. de ca-
lum. vide c. gra-
uic. de excess.
Prælat.*

tibi, fama proximo tuo. Qui confidens conscientiam negligit famam, crudelis est. Unde etiam & alibi dicitur: Paratus debet esse homo iustus, & pius, patienter calumniam sustinere, quos fieri bonos querit, ut per numero crescat bonorum, non ut pari malitia numero addat malorum. Denique ista præcepta sunt ad præparationem cordis, quam ad opus, quæ aperto fit, ut teneatur in secreto animi patientia, cum neuolentia. In manifesto autem id fiat, quod eis vis prodesse, quibus bene velle debemus.

Hinc & D. Basilius clericis in Neocæsarea scribit: Concordia quidem odij contra nos, & quod ad omnes sequimini præfectum belli contra nos, per me aequaliter ad omnes conticescere, & neque litimicis, neque aliqua conuersatione laceffere, sed in tanto mærorem meum concoquere. Quandoquidem ad calumnias conticescere non oportet, non ut per traditionem nos ipsos defendamus, sed ut ne in dacio successum permittamus, & deceptos in damnum sinamus, necessarium visum est mihi, & hoc propono omnibus, & vestrae prudentiæ scribere, etiamsi mihi ubi omnibus presbyteris scripsimus, nullo à vobis sponso digni facti fuerimus. Ne assentimini fratres qui praua dogmata animis vestris inducunt, neque mittite, ut contemnatis in vestra cognitione, ac viscientibus, populum Dei per impia dogmata subvertant.

Porrò cum fortius punienda sint crimina, quæ in titibus, & maximè saceratis hominibus inferuntur, ceterum alium in sacris constitutum calumniæ priuatur officio, & verberatus publicè in exilium mittitur, si succum in causa e; si ea poena plectendus fuisset, quem accusat & quatenus poena accusati congruat accusatori. Clericus tamen denunciator criminis in probatione delicti generatim ab officio, & beneficio suspenditur, nec canonicè suam purgauerit innocentiam, scilicet quæ non calumniandi animo ad huiusmodi crimina proponenda processerit, & hoc potissimum locum habet eo, qui Prælati sui excessus seu crimina denuntiauerit, ceteri simili poena perterriti, ad infamiam suorum famulè non prosiliant Prælatorum. Quocirca Panormitanus

nus dicit, prafatam poenam fufpenfionis procedere, etiam fi denuntians intenderet poenitentiam tantum, nō poenam eſſe imponendam. Si quis verò electionem, poſtulationem, vel prouiſionem factam impugnat, in formam obijciens aliquid, vel perſonam, & plenè non probauerit, quod in formam opponit, ad expenſas, quas propter hoc pars altera ſe feciſſe docuerit cōdemnatur. Qui verò in probatione defecerit eius, quod obijcit in perſonam, à beneficijs eccleſiaſticis triennio ſe nouerit ſuſpenſum. Ad quæ ſi intra illud tempus propria temeritate ſe ingeſſerit, eis ipſo iure perpetuò eſt priuatus, nullam ſuper hoc de miſericordia ſpem aut fiduciam habiturus: niſi maniſeſtiſſimis conſtiterit documentis, quòd ipſum à calumnię vitio cauſa probabilis & ſufficiens excuſaret *.

f in d. c. fin. que alleg. Diſt. in pract. crim. can. Prouiſiones alicuius calumnijs impugnat, quæ poena mult. claudus ſit.

a. c. 1. de elec. 196.

Murmurationem fugiendam eſſe.

CAP. XV.

Quia nulla re Deum magis offendiſſe populus Iudaicus dicitur, quàm contra Deum murmurando, idcirco D. Paulus Corinthijs ſcribēs ^b: Ne, inquit, murmuraueritis, ſicut quidam murmurauerunt, & perierunt ab exterminatore ^c. Quoniã qui contra ſuprapoſitã ſibi poteſtatem murmurat, liquet quòd illum redarguit, qui eandem homini poteſtate dedit ^d. Quocirca D. Paulus Philippēſibus mandat ^e, vt omnia faciant ſine murmurationibus, & hæſitationibus, vt ſint ſine querela, & ſimplices filij Dei, ſine reprehẽſione in medio nationis præſentis, atq; peruerſe. Sed vtinã addi iam de clericis poſſet, quod ille laicis ibi attribuit dicendo: Inter quos luceatis, ſicut luminaria in mūdo, verbum vitę continentis ad gloriam meã in die Chriſti. Si murmuraciones, & rebelliones in clericis, & potiſſimū Canoniciſ cōtra ſuos Superiores tãte non fuiſſent, proculdubio tãtas Deus clero non immiſſiſſet plagas, & calamitates. Quamobrẽ perpetuò aurea hæc capiētis ſentẽtia ^f memorię eorum fixa inhereat, vel parietibus Capituli, aut tẽpli inſcribatur: Auris cęli audit omnia, & tumultus murmurantiũ non abſcõdetur. Custodite ergo vos à murmuracione, quæ nihil prodeſt, & à detractiõne parcite linguę, quoniam ſermo obſcurus in vacuum non ibit. Hinc nō temerè in oẽtaua Synodo

b. 1. Corinth. 10. cap. c. Exod. 15. 27. 16. cap. d. Greg. in mor. val. lib. 25. c. 22. e. cap. 2.

f. Sap. 1. cap. Inſignis contra murmuraciones ſententiã.